

**MARKO
VIDOJKOVIĆ**

**POVREDE
NA RADU**

**Tekstovi zbog kojih
sam proteran**

Copyright © 2024, Marko Vidojković
Copyright © ovog izdanja 2024, Laguna

Fotografija na korici knjige: Nebojša Babić

Ova knjiga sadrži satirične kolumne koje koriste humor, ironiju i preuveličavanje kao oblik društvenog komentara. Likovi i događaji inspirisani su stvarnim osobama i događajima, ali su prikazani kroz kritičku prizmu. Stavovi izneseni u tekstovima pripadaju isključivo autoru i ne odražavaju nužno stavove izdavača, koji podržava slobodu govora i umetničkog izraza.

**POVREDE
NA RADU**

Sadržaj

<i>Uvodna reč</i>	11
Horor priča: Zombiji na Tjentištu	17
Grana za koju se treba uhvatiti	21
Mi, Istočni Hrvati	25
Kosovski ciklus: Idemo u rat!	29
Običajno pravo – Srbi i žene	33
Kako se slavi Prvi maj u Srbiji	37
Beograde, mrzim te	41
Kakvi nam sve dečji kampovi trebaju	44
Stojanka Stojanović – Ubica iz Vučićevog prolaza	48
Mrtvi David protiv živog Golijata	52
Priča o pičkama iz pivare	55
Velika Srbija, najveći srpski košmar	60
Beogradski davitelj u Davosu	63
Tucanje u Berlinu	67

Naš mali jučerašnji pobednički rat	71
Jedini dobri Kulačin i Vidojković su mrtvi Kulačin i Vidojković	75
Makron došao na sahranu Srbije	79
Jecaji mrtvog grada	82
Trg je super	86
Miholjski pakao	89
Od Branka Kockice do Branka Poštice	93
Snadi se u Srbiji – horor igra u realnom vremenu	96
Sloboda za Natašu	100
Pola veka Aleka	104
Aplauz za policijski čas	108
Fatalni spoj – Vučić i deca	113
Desanka Šakić – jedina večita u programu za srednjoškolce	118
Glasanje u Donjim Trtipušićima	122
Letovanje 2020. – uprkos apokalipsi	126
Maca Diskrecija ide u penziju – predsednik osvaja <i>Instagram!</i>	130
Kako je patrijarh živeo dan duže	134
Jedan radni dan u režimskom tabloidu	137
Oglas SNS-a za novi ulični leteći odred stranke	142
Presuda	146
Komšija, opet vas kolju?	152
Šta ima Vijetnamac, a nema Srbijanac	159
Tamni vilajet fabrike svetlosti	164
Kreštanje gura DLZ u provaliju	169

Misterija ubistva u Sokolu	175
Vojni prikaz „Šit 2022“	180
Srpski Šarli <i>ebdo</i> , nedelju dana posle	184
Vulin, poslednji čin	189
Zovite me HIMARS	192
AV i AI	197
Sve predsednikove bolesti.	203
Građani Srbije nisu između dve vatre, oni su vatra!	209
Slobodno me izbacite iz SPC	217
Ovo vam je, deco, autocenzura	220
Prva dama, poslednja šansa	224
Od rođendana do rođendana	228
<i>O autoru.</i>	233

Uvodna reč

U decembru 2017. Aleksandar Sale Trifunović, urednik regionalne oaze slobode govora, banjalučkog portala *Buka*, predložio mi je da za njih pišem kolumne jednom nedeljno. Bio sam oduševljen, to su bile moje prve kolumne od 2012. Bio sam pomalo i u frci, svestan da sam ispaao iz štosu posle šest godina pauze. Sale mi nije mnogo pomogao instrukcijom: „Nećemo ti cenzurisati nijednu riječ“, pošto mi je time ostavio potpunu slobodu da pišem šta hoću, a dobro je poznato da nad sobom baš i nemam kontrolu u takvim uslovima rada.

Ove brige bile su kreativne prirode: u kojoj meri treba da se opustim i prepustim tako da to ne pređe u ispoljavanje paćeništva putem gomile psovki. Tada još nisam bio žrtva neprekidnih režimskih kampanja, pa mi nije ni palo na pamet da može nešto strašno da mi se desi zbog tekstova na alternativnom portalu ograničenog dometa. Prvi tekst objavljen je na Božić 2018, a poslednji u Noći veštica 2023. Tokom prvih nekoliko meseci Sale je bez zadržske sa mnom delio podatke o katastrofalnoj čitanosti mojih tekstova, što

me je nateralo da neprekidno menjam pristup i stil kako bi kolumne u *Buki* bile vidljivije.

To menjanje stila postalo je manir. Nekada sam komentarisao aktuelne događaje, nekada bih pisao satirične dramske tekstove, a ponekad bih uletao u beskompromisni obračun sa režimom, obogaćen psovkama i uvredama, držeći se prakse Evropskog suda za ljudska prava da je političar dužan da trpi jaku kritiku, pa i psovke, kao novinarski korektiv njegovog ponašanja. Naši političari zaslužili su najgore kvalifikacije, pa sam svoj novinarski zadatak shvatio ozbiljno, a sramota je za naše društvo što se to doživljava kao hrabrost.

U junu 2019. Nenadu Kulačinu i meni stigla je prva pretnja smrću, a ja sam iskoristio kolumnu u *Buki* da to podelim sa javnošću. Kako se režimski teror nada mnoom pojačavao tako su kolumne dobile i novu dimenziju. One su bile kanal kojim sam sa čitaocima delio šta mi se dešava, a što se više toga dešavalo, bilo je sve više ispovednih tekstova, moje jedine odbrane u tim danima, kada su nezavisni mediji i policijske i sudske institucije u potpunosti ignorisale činjenicu da mi se režim sve češće i sve brutalnije sveti zbog onoga što sam pisao u *Buki* i govorio u TV emisiji, zatim podkastu, pa opet TV emisiji i od 2021. ponovo podkastu *Dobar, loš, zao*.

Zbog svojih tekstova i TV nastupa dobio sam nekoliko naslovnih stranica režimskih tabloida. Tipičan primer je reakcija na moju kritiku izmena Krivičnog zakonika kojima se tepalo „Tijanin zakon“, objavljenu upravo u *Buki*. Dobio sam naslovnu stranu *Srpskog telegrafa*, na kojoj je stajala izjava Igora Jurića „Marko Vidojković se posrao po grobu moje ćerke“. Najviše pretnji smrću dobio sam povodom satiričnog teksta „Đavolov spomenik Stefanu Nemanji“, koji je ovekovečen u zbirci *Kovid 19 +*, a popio sam i tužbu Aleksandra Šapića povodom teksta za *Buku* „Prilog za biografiju

Marka Vidojkovića: Šupić“. Prvostepeno sam i osuđen zbog ovog teksta. Početkom 2023. uz pomoć Međunarodnog PEN centra relociran sam iz Srbije jer je ocenjeno da mi je život u opasnosti, zbog kolumni u *Danasu*, beskompromisnog kritikovanja vlasti u emisiji *Dobar, loš, zao*, intervjuja koje sam davao na TV Nova S i TV N1, romana *Đubre*, i naravno kolumni za *Buku*.

Kolumne zbog kojih sam najviše nadrljao nećete pronaći u ovoj zbirci, pre svega zato što je moj agresivni ton u njima bio odraz nemoći i put u patetiku. Urednica izdanja mi je beskrajno pomogla, sugerišući šta da ostane u ovoj knjizi od prvobitnih 110 tekstova koje sam uvrstio u širi izbor. Namera je bila da knjiga sadrži najbolje političke komentare, koji su aktuelni i ovog trenutka, pa smo iz nje izbacili teme koje odavno nisu aktuelne, tekstove od kojih me je blam i gotovo sve tekstove o Šapiću, kao i drugim istorijski nebitnim likovima, koji ne zaslužuju da se nađu u ovakvom delu. S druge strane, cilj ovog izdanja nije da me predstavi bezgrešnim, pa smo stoga ostavili i tekstove u kojima sam, razuma pomućenog od terora koji sam proživljavao, pomalo grešio u ocenama. Jedini kriterijum bio je kvalitet napisanog.

Koliko su važni tekstovi koje sam pisao za *Buku*, dokazuje činjenica da su iz njih nastale dve knjige: zbirka priča *Kovid 19 +* i ova zbirka najboljih političkih komentara. *Laguna* uporno pokazuje izuzetnu odvažnost, jer objavljuje sve što je kvalitetno, bez obzira na to ko je autor. *Laguna* je već napravila podvig objavljivanjem mog bestseler romana *Đubre*, koji niko drugi ne bi imao hrabrosti da objavi. Ova knjiga je novi podvig mog izdavača, kako zbog sadržaja tako i zbog same činjenice da politički komentari osobe koja ima neslavan i netačan nadimak „državni neprijatelj broj jedan“ dobijaju nov, ukoričeni dom.

Najveći podvig doći će od čitalaca, koji će, siguran sam, uvideti da, osim proznog spomenika današnjoj Srbiji, romana *Đubre*, sada imamo još jedan. U srpskom carstvu siledžijstva, konflikta i podeljenosti, ova knjiga postaje oblik političke borbe, kojoj je cilj da budućim generacijama podari objektivan zapis o vremenu u kojem sam zbog svojih reči bio osuđen na beskrajn teror, neprestane pretnje smrću, psihijatrijsku dijagnozu F43.1 i, na koncu, proterivanje iz zemlje.

Nijednog trenutka nisam se pokajao zbog upražnjavanja slobode govora, po kojoj sam i danas prepoznatljiv i, nažalost, jedinstven slučaj među kolegama čija je oštrica umerena, a reči birane. I moje reči bile su i ostale birane, tako da uporno pokazuju kako valja kritikovati režim koji zbog nepoželjnog teksta hoće autora da skrati za glavu, ne štedeći pritom ni članove njegove porodice. Došli smo do toga da ova zbirka predstavlja ne samo dokument o karakteru autokratske vlasti, zbornik oštrih kritika prema događajima koji su naše društvo doveli do ponora, već i kolekciju mojih ispovesti o teroru, pretnjama, targetiranjima, te napuštanju zemlje kada su stranci ocenili da je pitanje trenutka kada ću ja ili neko meni blizak izgubiti glavu.

Tokom prethodnih šest godina izgubio sam zdravlje, kako fizičko tako i mentalno, otkrio sam kolika je vrednost dobrog antidepressiva, međutim to nije velika cena za radost koju osećam zbog višegodišnje istrajnosti u svom novinarskom radu. U vremenima kada moraš da se uložiš ceo tokom hvatanja ukoštac sa osvetoljubivim i siledžijskim vlastima, dao sam i više od celoga sebe. Borba se nastavlja... Ova knjiga novo je i moćno oružje u toj borbi. Hvala svima koji su bili uz mene sve ovo vreme: majci Snežani, supruzi Đurđiji, njenim roditeljima Goci i Darku, baka Capi, uredniku *Buke Saletu*, Nenadu Kulačinu, koji je nadrljao najčešće jer sam u

njegovom prisustvu pred kamerama rekao nešto što (ni)je trebalo, Janji Stjepanović, Dejanu Papiću, Draži Petroviću, Željku Bodrožiću, Veranu Matiću, Borisu Tadiću, Dušanu Petroviću, Igoru Božiću, Mihailu Jovićeвиću, Aleksandri Subotić, Zoranu Kesiću, *Njuz netu*, Veselinu Simonoviću, Dušanu Petričiću, Ljubodragu Stojadinoviću, doktoru Igoru Radosavljeviću, advokatima Sari El Sarag, Nemanji Todo-
roviću i Kruni Savović, kao i celoj familiji Međunarodnog PEN centra, sa Aurelijom Dondo, Tanjom Tuma i Dušanom Gojkovim na čelu, te nemalom broju drugih, koji su mi priskakali u pomoć i pružali podršku kada je bilo najteže, a najteže traje i dalje.

Marko Vidojković, oktobar 2024.

MISTERIJA UBISTVA U SOKOLU

Trebalo je da to bude jedan od najsvečanijih dana u novijoj istoriji Srbije. Posle višegodišnjih kašnjenja, na prugu se vratila linija Beograd – Novi Sad – Beograd. Soko, tako se zove čudo moderne tehnologije, koje fura brzinom od čak dvesta kilometara na sat. Ovim vozom će se od Novog Sada do stanice „Prokop“ u Beogradu stizati za pola sata, plus pola sata gradskim prevozom do centra Beograda, odnosno sat do sat i po do bilo kog drugog kraja grada.

Kada stignete do „Prokopa“ i ukrcate se u Sokola, do Novog Sada će vam trebati takođe pola sata, a do centra grada dodatnih deset minuta, zahvaljujući tome što je u Novom Sadu železnička stanica ostala na svom mestu. Nema ko nije došao na svečanu prvu jurnjavu. Predsednik Srbije Aleksandar Vučić, premijer Mađarske Viktor Orban, predsednica Vlade Srbije Ana Čale, ministri, biznismeni, sve sama elita i krem.

Tek što je voz razvio maksimalnu brzinu, predsednik Vučić je izjavio: „Ja ovo u životu nisam video, osim kad kolona mojih blindiranih automobila jurca auto-putem dvesta

pedeset na sat.“ Svi su bili ushićeni, ali onda se pronela vest da se u vozu desilo ubistvo. „Nije valjda mafijaško ubistvo?“, zapitao se Monsieur le Poglavnik Vučić, koji se, kad se desi neko misteriozno ubistvo, pretvara u privatnog detektiva s brkovima, poreklom iz Belgije. „Ako je neki navijač, molim vas, to je slučaj za konkurentnu organizovanu grupu, a ne za detektiva ovakvog kalibra.“

„Nije, nije“, odgovorili su mu, „ta ubistva dešavaju se zasad van ovog voza.“

„Pa ko je ubijen, zaboga!?!“, dreknu Monsieur le Poglavnik Vučić.

„Mesje Vučiću“, odgovorio mu je radnik obezbeđenja, „nemamo pojma. Voz toliko brzo ide da nam se vrti u glavi. Dajemo sve od sebe da saznamo ko je ubijen!“

„Molim, ne paničite. Čim se sazna ko je žrtva, ja ću odmah da rešim slučaj. Jer ja sam Monsieur le Poglavnik Vučić! Dotad, nemoj da je neko izašao iz vagona!“

„Oprostite, mesje Vučić, ali morao bih do toaleta“, javio se gosn Orban.

„Žao mi je, gosn Orbane, naročito nemam razumevanja za vašu poziciju otkako sam dobio rezultate istraživanja koji govore da ćete možda pući na izborima 24. aprila. Niko ne sme da izađe iz vagona, svi ste sumnjivi!“

„Nečuveno. A bio sam vam dobar dok smo...“, pobunio se Orban, ali ga je neustrašivi detektiv prekinuo.

„Dosta s kukumavčenjem. Strpite se ili jednostavno iskoristite flašicu u kojoj je bila voda. Šta mislite kako sam ja mokrio na svojim izmišljenim navijačkim gostovanjima!?“

„Sori, mister Vučić...“, zaustila je Čale.

„Monsieur le Poglavnik!“

„Mesje Vučić, šta ćemo s gostima koji su u drugim vagonima?“

„Neće oni nikud, Madame Čale. Intuicija mi kaže da je ubica ovde. Znamo li ko je žrtva, dovraga!?“ , viknu opet Monsieur le Poglavnik Vučić i suknu brkove.

„Ne znamo, još uvek je reč samo o glasinama“ , reče čovek iz obezbeđenja predsednika Vučića. „Voz toliko brzo ide da možda do kraja vožnje nećemo ni saznati.“

„Budalaština! Kakvi prljavi trikovi samo da bi se narušio ugled najpoznatijeg privatnog detektiva na svetu!“ , zareža Monsieur le Poglavnik Vučić. „Gle, 206 kilometara na sat. Kao da se i voz urotio protiv mene. Je l' može malo brže, stručnjaci?“

„Može, neznatno brže“ , s ponosom reče prisutni inženjer. „Možda ipak bolje ne, ako neka krava pođe preko pruge.“

„Proklete krave i njihove trase“ , promrmlja Monsieur le Poglavnik Vučić i poče prodornim pogledom, punim detektivskog iskustva, da rešeta po vagonu. „Ne вреди, ako budemo čekali na leš, stići ćemo u Novi Sad, a ubistva u vozu rešavaju se samo dok je voz u pokretu. Vi, mesje! Gde ste bili u vreme ubistva?“ , dreknu na jednog od ministara.

„Pa ovde sam, sve vreme uz vaše skute, gospodine pred...“

„Monsieur le Poglavnik!!!“ , dreknu detektiv.

„... mesje Poglavniče. Znamo li uopšte vreme ubistva?“

„Ne pravite se nevešti. Vreme ubistva je između polaska voza iz Beograda i trenutka kad nam je vest o ubistvu pokvarila provod! Gde ste bili tada?!“

„Pored vas. Bukvalno na pola metra od vas sve vreme, kako bih udisao predivni miris vašeg parfema.“

„Hm, sumnjivi ste mi. Izrazito sumnjivi. I vi ste mi sumnjivi“ , reče Čaletu. „I vi i vi i vi i vi! Sve same sumnjive njuške. Kakav je ovo voz, dovraga? Voz pun kriminalaca ili dični Soko, koji juri dvesta na sat.“

„Evo, dvesta devet“ , javi se opet onaj inženjer.

„Merde! Dajte to malo sporije ili neću uspeti da rešim slučaj!“

„Evo, dvesta dva, da li je to prihvatljivo?“

„Gospodine predsed...“, zausti osoba neidentifikovanog pola iz PR službe.

„Monsieur le Poglavnik! Šta vi hoćete?“

„Mesje Vučiću, ako voz bude išao ispod dvesta kilometara na čas, to neće biti dobro za naš PR. Sprdaće se satiričari s nama.“

„Aha, satiričari!“, doseti se Monsieur le Poglavnik Vučić. „Oni su ubice! Rešio sam slučaj! Straža, uhapsite svakog satiričara u vozu Soko i ne dajte mu da mrdne.“

„Nema nijednog satiričara u kompoziciji“, šapnu mu na uvo lice iz obezbeđenja.

„Prokletnici, kako su onda uspeli da počine ubistvo?! Kojim sredstvom? Lukom i otrovnom strelom, najverovatnije. Skriveni iza nekog žbuna kod Novih Banovaca, plus minus dvadeset kilometara.“

Tog trenutka baš brzi voz Soko stigao je u Novi Sad.

„Merde! Imamo li leš? Dajte mi leš!“, razjario se čuveni detektiv. „Ako nema leša, propala stvar. Satiričari će ostati na slobodi da vrše terorističke akte i ubistva!“

„Dozvolite“, umešala se opet premijerka Čale, izazvavši time dodatno podozrenje Monsieur le Poglavnika Vučića, „niko neće izlaziti iz voza u Novom Sadu. Odmah se vraćamo za Beograd.“

„Niko, osim saučesnika satiričara, koji će kroz prozor izbaciti leš, iskočiti napolje i sakriti ga negde u Novom Sadu! Jeste li bili nekad u Novom Sadu, Madame Čale?“

„Ovaj... ne znam“, zbunila se premijerka.

„Đavolje mesto. Tu možete sakriti bilo šta bilo gde, a kamoli jedan bedni leš. Imamo li leš?!“

Svi su, međutim, ćutali. Kroz nekoliko sekundi voz se pokrenuo.

„Šta je ovo? Krenuli smo nazad za Belgrad?“, upita Monsieur le Poglavnik Vučić.

„Tako je, mesje“, odgovori prisutni inženjer.

„Dobro. Satiričari su ubice. Neka ih policija nađe i uhapsi. Još jedan uspešno rešen slučaj u mojoj bogatoj karijeri. Voilà! Touché!“, ponosno zaključi Monsieur le Poglavnik Vučić, skinu brkove i ponovo postade predsednik Vučić. „Šta je, šta ste se ukipili kao da sam upravo izašao iz mini frižidera? Uživajmo u vožnji. Poslužite se sendvičima. Gledajte moje predizborne spotove na LCD ekranima.“

Nije prošlo ni pet minuta kad se pronela vest da se u vozu Soko dogodilo ubistvo.

„Merde!“, dreknu Monsieur le Poglavnik Vučić, pošto je nalepio lažne brkove na lice.

20. mart 2022.